

Antwoord van Elia op « Ontwerpbeslissing (B)1941 over het voorstel van Elia System Operator NV van de regels voor de opschorting en het herstel van marktactiviteiten en de specifieke regels voor onbalansverrekening en verrekening van de balanceringsenergie in het geval van opschorting van marktactiviteiten » van de CREG.

9 juli 2019

INHOUDSTABEL

Inleiding.....	3
Opmerkingen van ELIA	3
1. Structuur	3
1.1. Herhaling van artikels uit Europese regelgeving.....	3
1.2. Twee documenten.....	4
1.3. Principes.....	4
2. Definities.....	5
3. Juridische bepalingen	5
4. Aantal marktactiviteiten – opschorting en herstelling.....	6
5. Onbalansverrekening tijdens « TNB gecontroleerde dispatch »	7
6. Onbalansverrekening tijdens automatische of manuele belastingsafschakeling	7
7. Communicatieprocedures	7
8. Implementatieplan.....	8
9. Begeleidende nota	8

INLEIDING

In haar ontwerpbeschikking (B) 1941 over het voorstel van Elia System Operator (hierna « Elia ») van de regels voor de opschorting en het herstel van marktactiviteiten en de specifieke regels voor onbalansverrekening en verrekening van de balanceringsenergie in het geval van opschorting van marktactiviteiten licht de CREG de redenen toe waarom zij besloten heeft het voorstel van Elia af te keuren. Elia dankt de CREG voor de grondige lezing van haar voorstel en voor de gelegenheid die ze heeft gekregen om via een verlengde raadplegingsperiode op dit ontwerpbesluit te reageren. Deze nota is bedoeld om Elia's opmerkingen over de ontwerpbeslissing van de CREG te verschaffen.

Alle punten die deel uitmaken van de CREG-evaluatie in haar ontwerpbesluit komen aan bod in de verschillende delen van deze nota.

Elia volgt de CREG in haar redenering op een aantal punten. Voor bepaalde punten van het ontwerpbesluit geeft Elia een verklaring waarom geopteerd wordt om de initieel voorgestelde regels toch te behouden. Ten slotte zullen nog andere punten intern grondig moeten worden geanalyseerd om na te gaan of de door de CREG gevraagde aanpassingen kunnen worden opgenomen in het volgende voorstel van de « marktregels ».

Elia zal na de eindbeslissing van de CREG, acties ondernemen om de gevraagde aanpassingen verder te analyseren, de impact te onderzoeken (eveneens op de IT-systemen) en te bespreken met de naburige transmissienetbeheerders, de distributienetbeheerders, de NEMO's, alsook met de stakeholders.

Een nieuwe versie van de marktregels zal in overleg met de CREG opgesteld worden en na publieke consultatie ingediend worden bij de CREG.

OPMERKINGEN VAN ELIA

Omdat er soms meerdere opmerkingen per paragraaf beschreven werden in de ontwerpbeslissing, heeft Elia de verschillende aspecten per thema gestructureerd.

1. Structuur

1.1. Herhaling van artikels uit Europese regelgeving

CREG vraagt om artikels vanuit de E&R-netwerkcode niet te herhalen maar te verwijzen naar de geldende artikels in de netwerkcodes (paragrafen 10, 17, 19, 23, 25, 32, 39, 40, 44).

Vooraf wenst Elia het advies van de Raad van State in herinnering te brengen, waar naartoe verwezen wordt in de ontwerpbeslissing van de CREG. Dit advies betreft het KB Technisch Reglement en verwijst naar het « overschrijfverbod » inzake artikels die direct toepasbaar zijn en die niet meegenomen mogen worden in het KB. Enkel waar er uitvoering moet worden gegeven aan de netwerkcode en bijkomende regels worden aangenomen ter uitvoering ervan, kunnen deze wel worden opgenomen (p.41046). De gemachtigde naar wie de Raad

verwijst en die door deze laatste daarin gevolgd werd, stelt: « *Dit betekent dat telkens er invulling wordt gegeven aan een bepaling uit de Europese netwerkcode deze altijd in de tekst opgenomen is* » (p.41047). Voor zover overigens reeds kan worden aangenomen dat dit overschrijverbod eveneens van toepassing is op document voorgesteld door Elia, is zij van mening dat er onderscheid wordt gemaakt tussen artikels die direct toepasbaar zijn en artikels waarin vrijheidsgraden worden gegeven aan de transmissienetbeheerder voor de invulling ervan. Elia vindt dat in haar voorstel waar uitvoering wordt gegeven aan bepaalde artikels, deze kunnen worden opgenomen.

Elia wenst tevens op te merken dat de vermelding van de artikels enerzijds gebeurd zijn ter inleiding en omkadering van de regels die Elia voorstelt en anderzijds ter verduidelijking voor de leesbaarheid van het geheel voor de marktpartijen (cfr. voorstel artikel 5 waar de marktactiviteiten worden overgenomen die reeds voorzien zijn in de netwerkcode evenals deze die door Elia worden bepaald overeenkomstig artikel 35, lid 2, onder f)). Deze vermelding is telkens op een duidelijke wijze gebeurd en zonder dat de indruk wordt gewekt dat de jurisdictie van het Europees Hof wordt aangetast. Elia zal tegemoetkomen aan de opmerking van de CREG inzake de herhaling van een overweging van de Verordening (cfr. artikel 3.1) door deze in de preambule op te nemen. Voor de overige artikels zal bij het schrijven van de nieuwe versie van de regels nagegaan worden welke artikels verwijderd kunnen worden, welke volledig behouden moeten worden voor de leesbaarheid en naar welke verwezen kan worden volgens de suggestie van de CREG: « in uitvoering van artikel X van de Europese netwerkcode E&R, zijn de regels de volgende. »

1.2. Twee documenten

Zoals beschreven in paragraaf 11 vraagt de CREG om het voorstel op te splitsen in twee documenten. Elia was van oordeel dat één gezamenlijk document efficiënter was voor enerzijds de leesbaarheid van de principes, en anderzijds aangezien er meerdere gemeenschappelijke bepalingen voorzien zijn in beide regels. Elia wenst tevens op te merken dat nergens bepaald wordt dat de beide voorstellen niet samen kunnen worden voorgelegd. Verder kan gesteld worden dat er wel een verbondenheid is tussen beide documenten daar het geen zin heeft het ene deel goed te keuren zonder het andere. Elia is van mening dat indien bijvoorbeeld enkel de regels inzake opschorting en herstel worden goedgekeurd zonder dat de verrekeningsregels zijn goedgekeurd, dit tot problemen kan leiden in het geval van opschorting en herstel.

Daarom verkiest Elia toch één enkel gezamenlijk document voor te leggen ter goedkeuring.

1.3. Principes

CREG meldt in paragraaf 17 dat artikels 3.2 en 3.3 niet voldoende duidelijk zijn aangezien het algemene principes betreft en de draagwijdte ervan niet duidelijk is. Elia zal dit verder analyseren en dit in de nieuwe versie verduidelijken in de tekst of in de begeleidende nota.

Dezelfde opmerking wordt gemaakt in paragrafen 26 en 27 over artikels 6.2 en 6.3. Elia zal dit verder analyseren en dit in de nieuwe versie verduidelijken in de tekst of in de begeleidende nota.

De algemene principes waarover Elia de werkwijze formuleerde voor de andere transmissienetbeheerders zullen verwijderd worden, zoals gevraagd door de CREG in paragraaf 34.

2. Definities

CREG vraagt aan Elia in paragraaf 16, respectievelijk paragraaf 56, om de definities van « Federaal Technisch Reglement » te verbeteren en die van « normale onbalansverrekening » toe te voegen in artikel 2. Elia zal in een nieuwe versie van de regels deze aanpassingen verzekeren.

Voor wat de definitie van het « CIPU-contract » betreft, dient Elia verder te analyseren hoe beantwoord kan worden aan de opmerking van de CREG. Zoals vermeld in paragraaf 58 van de ontwerpbeslissing, stelt de CREG dat de regels onmiddellijk in werking moeten treden na goedkeuring door de CREG. Elia wenst echter op te merken dat de implementatie van het iCAROS-project voorzien is voor het jaar 2022. In de periode tussen de goedkeuring van deze regels door de CREG en de volledige implementatie van het iCAROS-project, zal hoogstwaarschijnlijk het huidige CIPU-contract nog in voege zijn. Elia verwijst in dat verband naar artikel 377 van het Federaal Technisch Reglement. Vervolgens is het onmogelijk om het begrip « CIPU » volledig te verwijderen uit de regels. Elia zal nagaan welke aanpassingen aangebracht kunnen worden om deze situatie correct te verwoorden in de regels.

Zoals meerdere malen aangehaald in paragrafen 16, 28, 31, 36, 38, 45, 46, 47, 48 stelt de CREG dat het begrip van « TNB gecontroleerde dispatch » niet duidelijk is. Elia zal in de nieuwe versie deze definitie verduidelijken en de coherentie doorheen de tekst verzekeren. Elia stelt ook voor om een uitgebreide beschrijving te voorzien van het principe van « TNB gecontroleerde dispatch » in de begeleidende nota. In dit kader zal ook de opmerking van de CREG in paragraaf 29 over artikel 6.5 verder geanalyseerd worden.

In paragraaf 18 stelt de CREG een aanpassing voor van artikel 4.1 met betrekking tot het begrip « noodsituatie ». Op het eerste zicht lijkt Elia akkoord te kunnen gaan met dit voorstel, maar zal dit verder analyseren bij het opstellen van de nieuwe versie van de regels.

3. Juridische bepalingen

De CREG haalt meerdere malen juridische aspecten aan die verder bekeken zullen worden bij de redactie van de nieuwe versie van de regels. De opmerkingen van de CREG van paragrafen 15, 16, 33, 34, 42, 43, 57 zullen mee overgenomen worden:

- 15. Correctie van de datum van inwerkingtreding van de verordening
- 16. Weergave van de volledige titels van de verordeningen 2017/2196, 2017/1485, 2017/2195 en 2015/1222.
- 33. Verwijzing naar artikels van de netwerkcode in plaats van naar artikels van de regels

- 34. Verwijzing naar terminologie van de netwerkcode
- 42. In evenwicht brengen van aansprakelijkheid voor de werking van de communicatiekanalen door externe partijen.
- 43. Verwijderen van artikel 10.8 gezien geen toegevoegde waarde.
- 57. Schraping van artikel 14.2

4. Aantal marktactiviteiten – opschorting en herstel

Elia heeft in totaal een lijst van 11 marktactiviteiten voorgesteld. De CREG geeft aan dat ze akkoord kan gaan met deze lijst maar vraagt toch dat er meer informatie bezorgd moet worden waarom juist deze marktactiviteiten geselecteerd werden en wat de interactie is tussen deze activiteiten. Er wordt ook gesteld dat de tekst en de tabel in bijlage onvolmaaktheden bevat en transparantie mist. Bovendien vraagt de CREG dat er duidelijke regels beschreven moeten worden wanneer welke activiteit geschorst en hersteld kan worden, en welke vertragingstijd in rekening genomen moet worden bij de interpretatie van de parameters (paragrafen 12, 20, 21, 22, 24, 26, 30, 35, 36, 37).

Elke situatie waarin het hoogspanningsnet zich bevindt die een opschorting (of herstel) van marktactiviteiten nodig acht, is verschillend. Elke situatie moet in zijn context geanalyseerd worden. Dergelijke analyses gebeuren door de operationele teams van het Elia control center en beslissingen worden genomen door de opgezette Elia crisisteam. Om alle situaties op een zo efficiënt en veilige mogelijke manier te beoordelen en op te lossen, is het noodzakelijk dat de crisisteam over de nodige vrijheidsmarges moeten blijven beschikken. Te strenge en te strikte vooropgelegde regels voor te snelle of te trage opschorting (of herstel) van de marktactiviteiten kunnen een beperking vormen van de vrijheidsmarges voor de transmissienetbeheerder en kunnen daardoor gevaarlijk zijn voor de goede werking van het herstel van het hoogspanningsnet.

Het is onmogelijk om een exhaustieve lijst van de verschillende situaties vooraf op te stellen. De voorbeelden kunnen zeer uiteenlopend zijn en elke situatie zal zijn eigen specifieke behandeling vragen. Een zware storm die over een groot deel van België schade heeft aangericht zal een andere aanpak vergen dan een hacking op een marktplatform.

Elia is daarom terughoudend om te veel regels strikt te noteren in dit document, maar Elia garandeert wel dat het de algemene principes steeds in beschouwing zal nemen bij het schorsen en herstellen van marktactiviteiten.

Elia wenst tevens op te merken dat de kans groot is dat niet alleen België een crisissituatie zal moeten oplossen, maar tevens naburige transmissienetbeheerders met dezelfde of gelijkaardige problemen geconfronteerd worden. In dergelijke gevallen moet er nauw samengewerkt worden met de naburige transmissienetbeheerders. Uit de huidige beschikbare informatie over naburige transmissienetbeheerders lijkt dat bijvoorbeeld RTE of Tennet niet gebonden zijn aan zeer strikte regels. Elia is van mening dat het niet efficiënt werken is als Elia gebonden is aan strikte regels terwijl de naburige landen over de nodige vrijheidsgraden kunnen beschikken om dergelijke crisissituaties zo snel en efficiënt mogelijk op te lossen.

5. Onbalansverrekening tijdens « TNB gecontroleerde dispatch »

Elia neemt akte van de ontwerpbeslissing van de CREG die stelt dat er slechts één uniek herstellertarief kan bestaan in geval van « TNB gecontroleerde dispatch » (paragrafen 49 – 53). Het ingediende voorstel van Elia probeerde een compromisvoorstel te zijn om tegemoet te komen aan de opmerkingen die zowel de afnemers als de producten geformuleerd hadden tijdens de publieke consultatie. De voorgestelde formule die ex-ante het herstellertarief bepaalt, beantwoordde aan de vraag van de afnemers om niet ex-post geconfronteerd te worden met torenhoge prijzen gebaseerd op cost-based vergoedingen voor de geïnjecteerde energie. Anderzijds was er begrip voor de producenten om hun werkelijke productiekosten te vergoeden volgens de principes vastgelegd in het CIPU-contract, om tegemoet te komen aan hun bekommernis dat hun werkelijke productiekosten niet gedekt zouden worden met één uniek herstellertarief.

Elia zal het uniforme herstellertarief opnemen in haar tweede versie van het document, maar acht het zeer waarschijnlijk dat er bezwaar zal komen van de (vereniging van de) producenten in de nieuwe publieke consultatie die Elia dient te organiseren.

Elia wenst, net als de CREG, dat de periode van een « TNB gecontroleerde dispatch » zo kort mogelijk zal duren en binnen de 24 uren opgelost zal zijn. Echter, indien zo'n situatie toch langer zou aanhouden dan 24 uur, dan veronderstelt Elia dat het herstellertarief ook in dergelijke gevallen toegepast zal worden.

In geval het herstellertarief dat toegepast zal worden bij een top-down herstel met naburige transmissienetbeheerders verschillend is van het unieke herstellertarief, dan zal het saldo van de gemaakte kosten en de ontvangen vergoedingen niet gelijk zijn aan nul. In paragraaf 52 geeft de CREG aan akkoord te gaan met het principe dat een dergelijk saldo dan verrekend zal worden in de transmissienettarieven. CREG vraagt echter nog een verdere verduidelijking van de principes. Elia zal deze toevoegen aan de begeleidende nota.

In paragraaf 50 vraagt CREG een verduidelijking over het facturatieproces in geval van « TNB gecontroleerde dispatch ». Elia zal in de begeleidende nota verder uitleggen hoe dit proces in elkaar zal zitten. In dit kader zullen er eveneens afspraken dienen te gebeuren met de distributienetbeheerders.

6. Onbalansverrekening tijdens automatische of manuele belastingsafschakeling

In paragrafen 54-56 vraagt de CREG een verduidelijking van de onbalansverrekening tijdens automatische of manuele belastingsafschakeling. Elia zal bijkomende informatie verstrekken in de begeleidende nota.

7. Communicatieprocedures

Volgens paragraaf 40 vraagt de CREG om de communicatieprocedure uit te breiden met taken en acties voor andere partijen. Elia zal dit verder onderzoeken bij de redactie van de tweede versie welke mogelijke verbeteringen hier eventueel aangebracht kunnen worden.

Elia zal ook nagaan welke informatie gedeeld kan worden met betrekking tot de communicatieprocedures van de NEMOs en de transmissienetbeheerders in het kader van de single day-ahead coupling en single intraday coupling, zoals gevraagd in paragraaf 41 van de ontwerpbeslissing. Elia wenst hierover reeds mee te delen dat deze procedures zijn geannexeerd aan de overkoepelende contracten tussen de transmissienetbeheerders en de NEMOs in het kader van de single day-ahead coupling en single intraday coupling, welke reeds werden over gemaakt aan de CREG.

8. Implementatieplan

Zoals aangegeven in paragraaf 58 moeten er meerdere aspecten in verband met het implementatieplan verder uitgeklaard worden vooraleer een nieuwe versie van het document ingediend kan worden bij de CREG. Deze aspecten behandelen de afstemming met de naburige transmissienetbeheerders over het top-down herstellertarief en de impactanalyse van de IT-systemen binnen Elia; ook de geschikte communicatiekanalen dienen uitgeklaard te worden en aangegeven te worden in de nieuwe versie van de regels.

Discussies met de naburige transmissienetbeheerders over de financiële compensatieprincipes van het top-down herstelplan zijn reeds opgestart, maar het zal nog enige tijd vragen om met alle transmissienetbeheerders tot een finaal akkoord te komen.

De impact op de IT-systemen binnen Elia zal geanalyseerd worden, maar hier mag tevens niet uit het oog verloren worden dat de distributienetbeheerders tevens betrokken partij zijn in geval de « TNB gecontroleerde dispatch ». De impact op hun IT-systemen zal eveneens bekeken moeten worden.

Wat de communicatiekanalen betreft zal Elia in de nieuwe versie van het document dat zal worden ingediend bij de CREG aangeven dat, zoals gespecificeerd in E&R netwerkcode artikel 38.4, alle kennisgevingen met betrekking tot opschorten of herstel van marktactiviteiten zullen gepubliceerd worden op de website van Elia. Wanneer kennisgevingen of updates via de website niet mogelijk zijn, zal Elia ten minste de partijen die rechtstreeks betrokken zijn bij de opgeschorte marktactiviteiten informeren via e-mail, sms of rss feed. Praktische modaliteiten over de werking van deze communicatiekanalen zullen door Elia aan de belanghebbenden worden meegedeeld voor het systeem in werking treedt.

9. Begeleidende nota

CREG vraagt om een begeleidende nota te voorzien bij de tweede versie van de regels. CREG vraagt om er onderstaande punten in opgenomen moeten worden:

- Motivatie van de selectie van de 6 bijkomende marktactiviteiten die Elia heeft aangeduid onder artikel 5.3 (paragraaf 24)
- Onbalansverrekening tijdens automatische of manuele belastingsafschakeling (paragraaf 40)

De definitie van « TNB gecontroleerde dispatch » zal verder verduidelijkt worden in de regels maar Elia stelt ook voor om in de begeleidende nota de algemene principes en werking tijdens deze specifieke periode te beschrijven. Hieraan zal ook een beschrijving toegevoegd worden hoe het hersteltarief en de vergoeding voor top-down herstel kunnen leiden tot een saldo verschillend van nul (paragraaf 52).

In paragraaf 32 vraagt CREG ook om een motivatie waarom in de marktregels verwezen wordt naar het herstelplan dat nog moet goedgekeurd worden door de minister. Hierover wenst Elia reeds op te merken dat volgens normale omstandigheden verwacht wordt dat het herstelplan zal goedgekeurd zijn voor deze regels. Indien dit niet geval zou zijn op het ogenblik van indiening van de tweede versie van de regels bij de CREG, dan zal hiervoor een motivatie geformuleerd worden.

Na verdere analyse van de opmerkingen geformuleerd onder paragrafen 17, 26 en 27 van de ontwerpbeslissing zal Elia nagaan of de tekst van de regels verduidelijkt moet worden of er bijkomende uitleg verschaft kan worden via de begeleidende nota.